

magjezien

najaar 2021 | nr 11
verschijnt 2x per jaar
gratis magazine

regionaal landschap kempen en maasland

Tösch - Langeren

WANDELROUTE IN DE KIJKER

DIT SMAAKT NAAR MEER
In een
notendop

OP STAP MET
Iedereen verdient
natuurbeleving

NATUURLIJK
10x blauw

Ruben Beerens
over de otter
EXPERT AAN HET WOORD

Op het nippertje

Afgelopen juli beleefde de Maasvallei een nooit gezien hoogwater. Inwoners van de streek hielden hun adem bleef stijgen. Er werd een waterafvoer gemeten van maar liefst 3260 m³/s in Borgharen, de hoogste meting ooit. Het water richtte op veel plaatsen enorme schade aan. Maar door de reeds uitgevoerde rivierverbredingswerken aan beide oevers werd in het RivierPark Maasvallei veel erger vermeden.

Ook de grote grazers brachten het er goed vanaf. Zij konden vluchten naar hoger gelegen plekken in de gebieden, zoals rond de toren in Negenoord-Kerkeweerd (Limburgs Landschap). Waar vluchten niet mogelijk was, zorgden de natuurverenigingen voor evacuatie.

 WWW.RLKM.BE

OP STAP MET DAGCENTRUM HET VEER
pag. 6

VOOR EN NA: IN DE BLOEMETJES
pag. 11

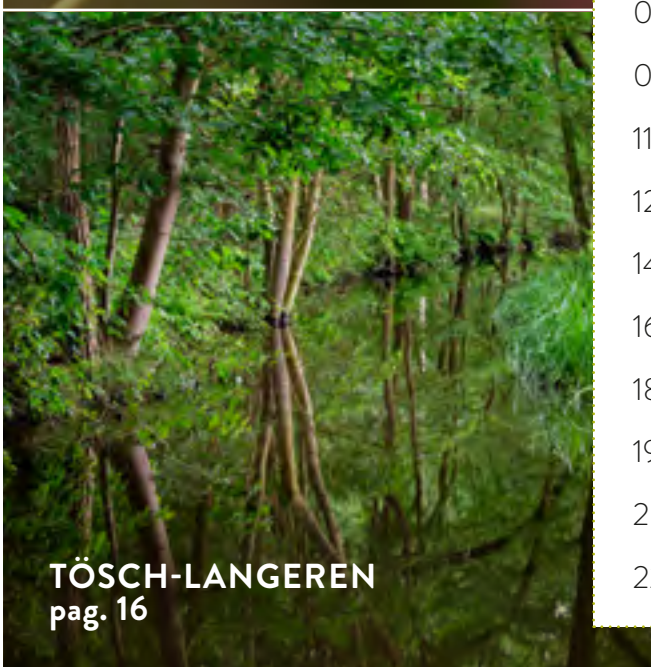

10x NATUURLIJK BLAUW
pag. 12

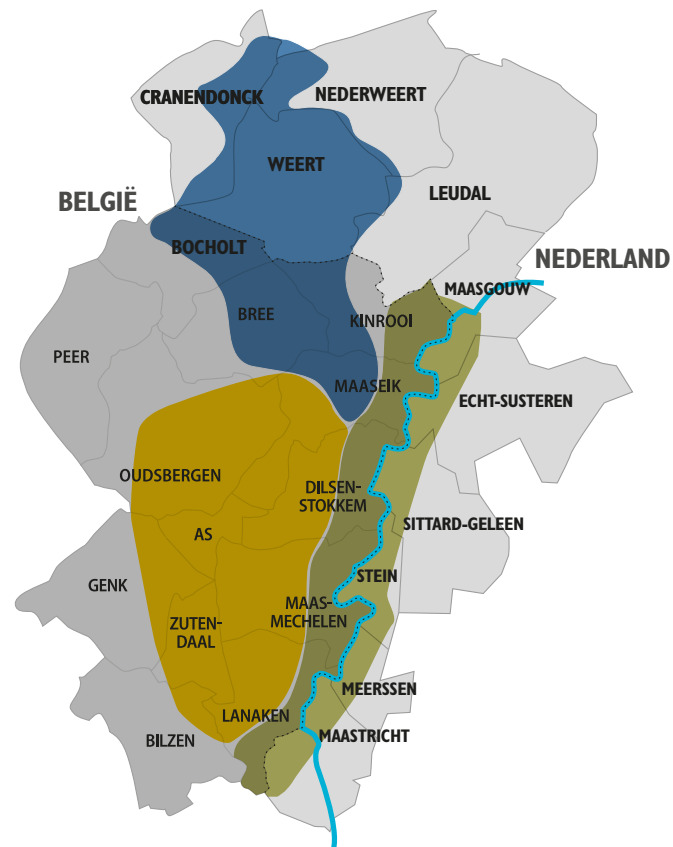

Inhoud

- 04 Streek met streken
- 05 Nieuwtjes uit de streek
- 06 Op stap met: Iedereen verdient natuurbeleving
- 08 Expert aan het woord: Ruben Beerens
- 11 Voor en na: Limburg zaait
- 12 10 x natuurlijk blauw
- 14 Dit smaakt naar meer: in een notendop
- 16 Wandelroute in de kijker: Tösch-Langeren
- 18 In de kijker: het everzwijn
- 19 Het Magjezien van...
- 20 Kinderpret: B'oscars
- 22 Agendanieuwtjes

TÖSCH-LANGEREN
pag. 16

STREEK MET STREKEN: Kempen en Maasland

Het Regionaal Landschap Kempen en Maasland is een bijzondere streek in Vlaanderen, in het noordoosten van Belgisch Limburg. Hier fiets je door heide, bossen en duinen van de Hoge Kempen, wandel je door de moerassen van Kempen~Broek, en dwaal je door de nieuwe wildernis van de Maasvallei. Grenzeloos avontuur, en dat mag je ook letterlijk nemen, want het RivierPark Maasvallei en het GrensPark Kempen~Broek delen we met Nederland (provincie Noord-Brabant en Limburg).

Dankzij deze waardevolle landschappen is het een streek waar het goed is om te wonen, te werken, te ondernemen én op vakantie te komen.

GEZOCHT: Wandelmeters en -peters

Het Regionaal Landschap Kempen en Maasland investeert al 30 jaar in een prachtig landschap en kwaliteitsvolle wandelroutes. Om de kwaliteit van de wandelroutes te blijven garanderen zoeken we vrijwilligers die regelmatig een zelf gekozen route wandelen en problemen melden, zwerfvuil helpen opruimen enz ...

Regionaal Landschap Kempen en Maasland zorgt voor het benodigde materiaal en je wordt jaarlijks uitgenodigd op een mooie plek in de regio voor een gegidste wandeling en een gezellig samenzijn.

Interesse?

Meld je dan snel aan via info@rlkm.be

Nieuwtjes UIT DE STREEK

TENTOONSTELLING NATUURPOTRETEN

In het National Park Visitor Center loopt tot eind november de tentoonstelling Natuurportretten van Lene Smeets.

Als kind had Lene al een grote interesse in de natuur, geïnspireerd door haar vader. Een hele reeks cursussen vloeiden daaruit voort, waaronder ook de Ranger-opleiding van het Nationaal Park. Via haar tekeningen probeert Lene

de wondere wereld van de natuur te interpreteren en samen te smelten met haar creatieve kriebels. Het contact met wilde zoogdieren geeft inspiratie om ze reuzegroot en haarfijn met potlood weer te geven. Dit leverde een 10-tal unieke portretten op.

Adres: National Park Visitor Center te Terhills (Maasmechelen)

KUNST AAN DE MAAS

SCHIET UIT DE STARTBLOKKEN

RLKM en Z33, Huis voor Actuele Kunst, Design & Architectuur, brengen de komende jaren kunst naar de Limburgse Maasvallei. In de loop van 2022-2024 verschijnen vijf kunstwerken in vijf Maaslandse gemeenten (Dilsen-Stokkem, Kinrooi, Lanaken, Maaseik, Maasmechelen). In afwachting van de eerste installatie in Lanaken, zorgen kunstenaars Olivier Goethals en Benjamin Verdonck dit najaar voor een opwarmer in de vorm van een tijdelijk kunstwerk. Hiermee schiet het kunstproject officieel uit de startblokken.

www.rivierparkmaasvallei.eu/nl/kunst-aan-de-maas

WANDELKAART- WEETJES UIT HET NATIONAAL PARK

Na afronding van de bouwwerkzaamheden van het Terhills resort werd begin dit jaar de nieuwe wandelkaart **Terhills** uitgegeven. Naast de vijf routes door het voormalige mijngebied en het aangrenzende Lanklaarderbos, krijg je er als extraatje de erfgoedwandeling door de tuinwijk van Eisden bovenop!

Ook voor het wandelgebied **Bergerven** werd onlangs een nieuwe kaart uitgegeven. Door het opheffen van de instapplaats Driepaal verdween er een lus. Maar tegelijk werd er een nieuwe lus toegevoegd, vertrekkende vanuit het centrum van Opoeteren. Het netto wandelplezier blijft dus gelijk.

Dit najaar wordt er gewerkt aan de heruitgave van de wandelkaart **Station As** en de kaarten van het deelgebied **Duinengordel** (huidige kaarten: Donderslag, Oudsberg en Solterheide). De nieuwe kaarten zullen aan het einde van het jaar beschikbaar zijn. Dit zal mogelijks ook enkele wijzigingen op het terrein met zich meebrengen, informeer je dus op www.nationaalpark.be vooraleer je er op pad gaat!

Op stap met DAGCENTRUM HET VEER IN HET WARREDAL

Dankzij subsidies van Toerisme Vlaanderen kunnen kansengroepen in de zomer en herfst van 2021 en in de lente van 2022 kennis maken met de prachtige natuur in het Nationaal Park Hoge Kempen en het RivierPark Maasvallei. Jeugdzorgcentrum 'Het Veer' uit Maaseik ging graag op het aanbod in. Met een groepje van zes kinderen trok groeps- en gezinsbegeleidster Lisa A. naar het Adventure Park Warredal in Neeroeteren voor een uitdagende klimtocht tussen de bomen... En of ze ervan genoten hebben! *

Iedereen verdient natuurbeleving is nog beschikbaar in de herfst en in de lente van 2022. Ook een activiteit boeken? Check de beschikbaarheid via Saskia@rlkm.be want vol=vol.

Mogelijk gemaakt door de steun van Toerisme Vlaanderen i.s.m. SOMA en RLKM.

"Alles was leuk! Ik vroeg de kinderen net nog welke activiteit ze het leukst vonden van het touwenparcours, en ze konden maar niet kiezen", lacht Lisa. "Maar het hoogtepunt was toch zeker de 200m lange ziplijn waarmee de kinderen aan het einde van het touwenparcours opnieuw naar onder konden glijden. Daar praten ze nu nog over!"

WIEBELENDE BRUGJES

Op een nogal regenachtige dinsdag in augustus trok Lisa, samen met een collega-begeleidster en een groepje van zes kinderen richting Warredal in Neeroeteren. Op de planning: het touwenparcours tussen de bomen. Denk aan wiebelende brugjes, balanceerelementen, klimnetten, ... En dat allemaal hoog boven de grond. De leeftijd van de kinderen uit de leefgroep varieerde tussen 4 en 10 jaar. "Toen ik het zag, dacht ik echt: O nee, waar zijn we aan begonnen."

"Bij de start kregen we eerst algemene uitleg over het parcours en de veiligheid. Vervolgens deden we de veiligheidsuitrusting aan en konden we op eigen houtje naar boven vertrekken."

Het klimpark telt vijf parcours met verschillende hoogtes en moeilijkheidsgraden. Zo kan iedereen zijn eigen uitdaging kiezen. "Enkele jongens uit de groep vertrokken onmiddellijk naar de hogere niveaus maar voor de meeste kindjes was het toch indrukwekkend. Zeker voor het kindje van vier jaar. Eén van de andere kinderen heeft hoogtevrees. Hij klampte zich onderweg naar boven vast aan mij. Eenmaal boven nam hij de tijd om alles even te bekijken. Met wat motivatie van de begeleiders begon hij aan het laagste parcours en weg was hij! Aan het einde van het parcours bleef hij staan bij de ziplijn. Hij moest alles zien wat daar gebeurde en was er niet weg te krijgen. En tot onze grote verrassing is hij uiteindelijk dan zelf met de ziplijn naar onder gekomen. Iedereen was zo trots op hem! Hij heeft die dag echt angsten overwonnen. Zo'n uitstap is uitzonderlijk voor ons, weet je, iets helemaal anders dan de typische speeltuinen waar we meestal naartoe trekken."

Iedereen verdient natuurbeleving

Het project 'Iedereen verdient Natuurbeleving' wil kansengroepen de mogelijkheid bieden om bijzondere activiteiten te komen doen in het Nationaal Park Hoge Kempen of het RivierPark Maasvallei. Activiteiten waarvoor organisaties zoals Jeugdzorgcentrum Het Veer meestal niet voldoende budget hebben. "Ons normale werkingsbudget is ongeveer 50 cent per kind per dag. Dat sparen we doorheen het jaar op om in de zomer een uitgebreidere uitstap te maken. Maar dat betekent ook dat we doorheen het jaar vooral gratis activiteiten moeten zoeken, want met zo'n budget spring je niet ver. En toen we hoorden van dit project zijn we meteen op de kar gesprongen", zegt Lisa.

Bij één van de obstakels werd het even spannend. "Op een bepaald moment moesten de jongeren fietsen tussen twee bomen, over een wiebelende brug met houten latjes. En bij één van de jongens liep het mis. Eén van de touwen raakte verstrengeld in het wiel toen hij wilde afstappen van de fiets. Aanvankelijk wilde hij er de brui aan geven voor de rest van de dag. Maar na wat peptalk hebben we hem toch opnieuw aan het klimmen gekregen... Hij wilde niets missen."

VRIJ IN DE NATUUR

Jeugdzorgcentrum Het Veer is een ambulante dagcentrum dat zich richt op gezinnen met opvoedingsvragen, -zorgen en -moeilijkheden. Kinderen tussen 6 en 18 jaar kunnen er terecht dagbegeleiding in groep. "Dat betekent dat we hen helpen met huiswerk, we bieden warme maaltijden of vieruurtjes aan en in de vakanties zorgen we voor een fijne dagbesteding. Daarnaast zijn er ook individuele gesprekjes met de kinderen en begeleiden we de ouders in de contextbegeleiding.

"Tijdens vakanties krijgen de kinderen hier 2x een half uurtje per dag schermtijd. En daarnaast proberen we ze meer aan te zetten om naar buiten te gaan. Zonder al die schermen (tablet, gsm, ...) hebben ze veel meer tijd om in gesprek te gaan met elkaar. En daarbij biedt de natuur een grote meerwaarde. De kinderen kunnen energie kwijt raken en zien dingen die ze anders niet zien. En je merkt aan hen dat ze zich vrijer voelen in een groene omgeving. Soms zie je kinderen enkele jaren na hun verblijf bij ons terug en dan herinneren ze zich de activiteiten die we deden in de natuur. Het zijn die activiteiten die het meest blijven."

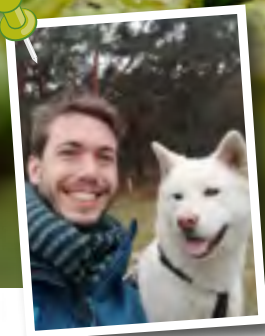
*Omwille van de privacy van de kinderen, maakten we voor dit artikel gebruik van stockbeelden.

Expert

AAN HET WOORD: RUBEN BEERENS

Ruben Beerens is sinds november 2020 aan de slag als medewerker Natuur bij het Regionaal Landschap Kempen en Maasland. In 2012 maakte hij tijdens zijn stage bij Natuurland zijn studie over migratieknelpunten voor de otter. Hij neemt ons graag mee in de leefwereld van dit bijzondere diertje.

De otter, terug van weggeweest

Na jaren van afwezigheid is er stilaan sprake van de terugkeer van de otter. De otter is een marterachtige, zoals de das, wezel, hermelijn, ...). Hij is de grootste marterachtige die zich in onze streek bevindt (mannetjes hebben een kop-staart lengte van 1,1 tot 1,3 m). Hij weegt tussen de 10 en 13 kg. Ferme beestjes dus.

De otter kan je makkelijk herkennen aan zijn bruine penseelachtige vacht met gebroken witte vlek aan de keel. Hij heeft lange snorharen die de stroming van vissen onder water kunnen detecteren en zijn voorste pootjes lijken op mensenhanden. De nagels liggen ook bovenop de tenen en kunnen niet ingetrokken worden. Hij is tot slot de enige marterachtige (landdieren) met zo'n uitgesproken voorkeur voor leven in water.

OPGEJAAGD WILD

Hoewel er nu slechts sporadisch waarnemingen gebeuren, was de otter vroeger overal aanwezig waar er water en vis voorkomt. De otter eet namelijk vooral vissen en andere waterdieren zoals rivierkreeftjes en krabben. Al snel werden ze gezien als concurrentie voor de visserij en was men van mening dat de otter schade toebrengt aan de natuur die 'voor de mens' was. Op een bepaald moment deelde de overheid zelfs premies uit aan mensen die konden bewijzen dat ze een otter gedood hadden.

Toen die premies in 1965 uiteindelijk werden afgeschaft en de populatie aanzienlijk was teruggedrongen, dook er een nieuw probleem op: watervervuiling door de industrialisering van onze maatschappij. Als toppredator bovenaan de voedselketen kreeg de otter het daardoor opnieuw zwaar te verduren. En hoewel de otter vanaf 1972 een beschermde soort is, werd hij in 1980 voor het eerst in populatieverband uitgestorven verklaard.

Ondanks dit slechte nieuws werden er door de jaren heen toch enkele waarnemingen geregistreerd, o.a. in Maaseik en Kinrooi in 2001. In 2010 organiseerde de Zoogdierenwerkgroep een wedstrijd om te weten te komen of otter nog aanwezig was in Vlaanderen. Mensen werden aangemoedigd om op zoek te gaan naar de otter en men kreeg 500 euro als er harde bewijzen waren. Helaas zonder resultaat... Maar grappig genoeg, een jaar later tijdens onderzoek naar bevers, werd er een otter vastgelegd op camera (in Bocholt en Willebroek). Daar was het bewijs: de otter is terug!

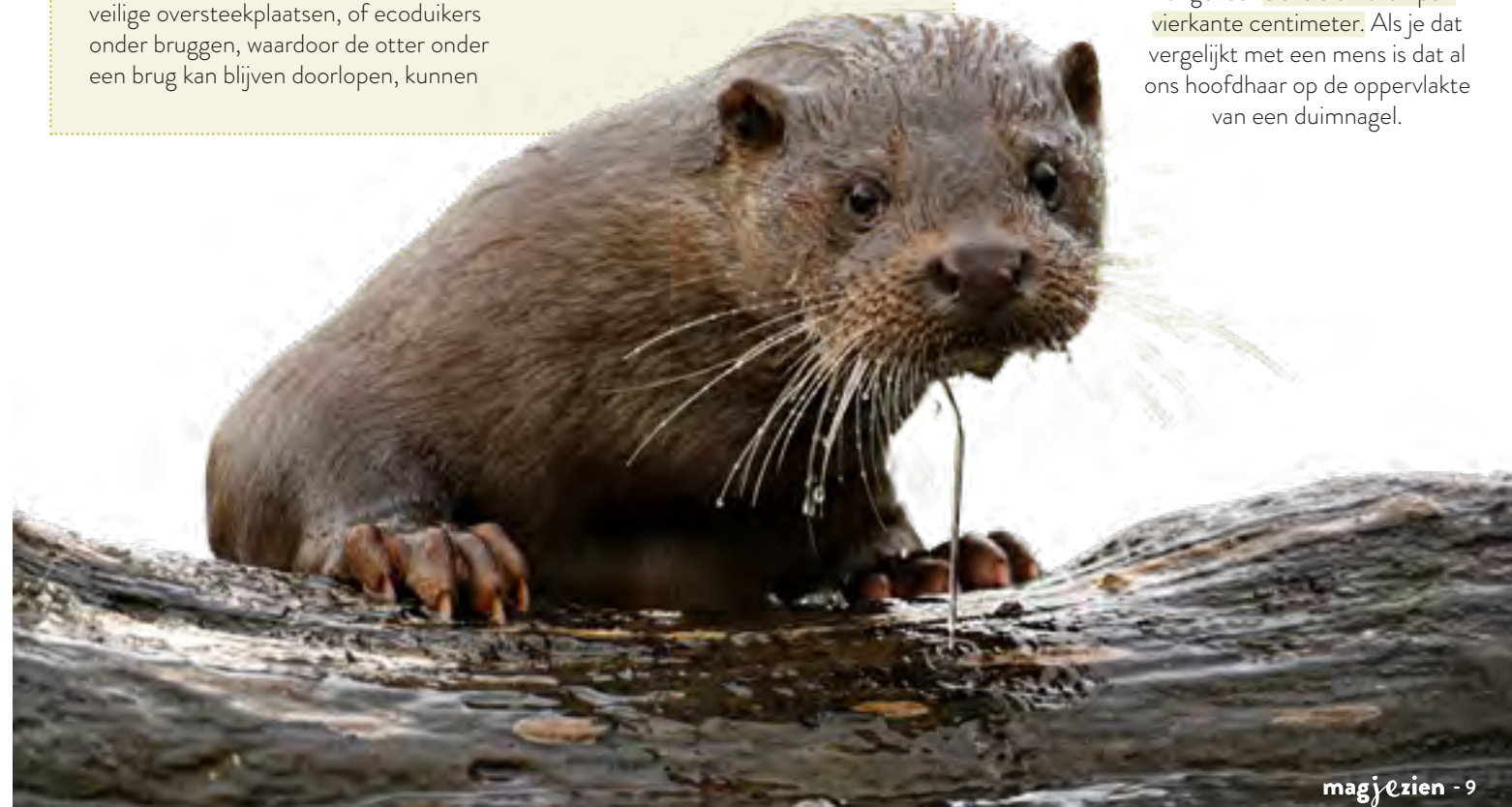

VEILIGE OVERSTEEKPLAATS GEZOCHT

Ook nu wordt de otter met een probleem geconfronteerd: het verkeer. Als een otter zich verplaatst doorheen zijn leefgebied (gemiddeld 35 km rivier), loopt hij de hele rivier af, langs de oever. Hij zwemt dus niet. Wanneer hij onderweg dan een brug tegenkomt, zal hij die proberen over te steken. En daar loopt het heel vaak mis. Ons wegennetwerk is één van de dichtste van Europa en groeit nog elk jaar. Daar is dus werk aan de winkel. Ecorasters die het dier leiden naar veilige overstekplaatsen, of ecoduikers onder bruggen, waardoor de otter onder een brug kan blijven doorlopen, kunnen

een oplossing bieden. Of ervoor zorgen dat amfibiëntunnels ook geschikt zijn voor otters bijvoorbeeld. Zo'n tunnels worden tegenwoordig al regelmatig geplaatst. Ze zouden dus alleen wat groter gemaakt moeten worden.

En wat je zelf kan doen? Bijdragen aan een betere waterkwaliteit. Want als die goed zit, komen er meer vissen in het water en volgt de otter vanzelf. Dat staat vast.

Wist je dat

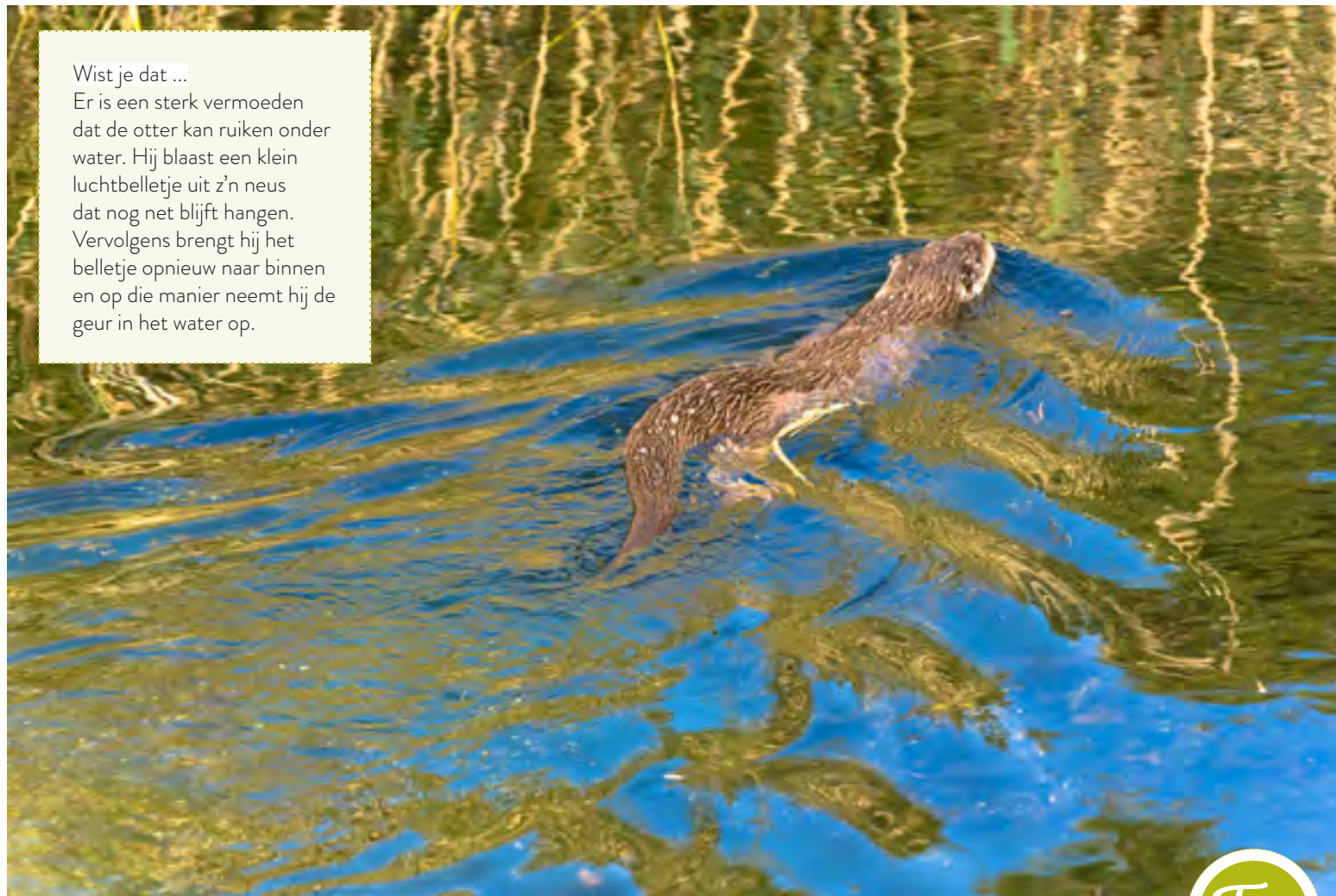
Otters die in gevangenschap leefden, kon men trucjes aanleren, zoals bij een hond. De otter is heel nieuwsgierig en luistert goed.

Hun manier van leven is uniek onder de marterachtigen: ze zwemmen telkens een klein half uurtje en komen dan uit het water.

Een otter heeft een bijzondere vacht die bestaat uit 2 lagen: een eerste laag met lange haren die net kleine penseeltjes zijn. Daaronder zit een dicht haarpakket met korte donshaartjes. Die houden lucht vast waardoor de otter warm blijft. Deze laag bestaat uit ongeveer 50 000 haren per vierkante centimeter. Als je dat vergelijkt met een mens is dat al ons hoofdhaar op de oppervlakte van een duimnagel.

Wist je dat ...

Er is een sterk vermoeden dat de otter kan ruiken onder water. Hij blaast een klein luchtbelletje uit z'n neus dat nog net blijft hangen. Vervolgens brengt hij het belletje opnieuw naar binnen en op die manier neemt hij de geur in het water op.

Tip

REGULATOR VAN HET ECOSYSTEEM

Je vraagt je nu misschien af waarom we de otter graag opnieuw zien in onze streken. Wel, het dier is een goede indicator voor de kwaliteit van de natuur en de waterlopen in een gebied. De otter staat zoals gezegd bovenaan de voedselpiramide. Als hij hier is, betekent het dat het goed gaat met onze rivieren. En misschien kan hij ook hulp bieden in de strijd tegen invasieve exoten zoals de Amerikaanse rivierkreeft. Een otter eet namelijk wat het meest aanwezig is. Hij is een regulator van het ecosysteem. Net zoals wolven, die zorgen voor minder overlast van everzwijnen.

**“ALS DE WATER-
KWALITEIT GOED
ZIT, VOLGT DE
OTTER VANZELF.
DAT STAAT VAST.”**

Hoezeer sommige mensen er voor vrezen, we zullen moeten leren leven met roofdieren in de buurt. En dan is het zaak van de juiste maatregelen te nemen. We zullen schapen moeten beschermen tegen de wolf, kippen tegen de vos en vissen beschermen tegen otter. Maar onthoud, als de ecologische kwaliteit van onze rivieren voldoende is, zal een otter niet naar visvijvers gaan. Als hij aanwezig is, is het goed.

EXPO: OLGA DE OTTER REIST DOOR VLAANDEREN

Knijpen otters hun neus dicht onder water? Blijven er soms graatjes steken in hun keel? En waarom zwemmen ze niet onder bruggen door? Dat en veel meer ontdek je tijdens een reizende tentoonstelling over de otter in Vlaanderen. Deze expo is een initiatief van project Otterland. Je vindt hem o.a. op de volgende locaties:

- RivierPark Maasvallei:
28 sept – 10 oktober,
10u-17u (Kerk Geistingen
(Kinrooi))
- GrensPark Kempen~Broek:
Ijzeren Man, Weert.
Datum nog niet gekend.

Meer info: wwf.be/nl/evenementen/otterexpo

VOOR EN NA Limburg zaait

Deze winter kan je extra voordelig zaadgoed bestellen en zo je tuin of akker in de bloemetjes zetten. Het oogt mooi en de natuur vaart er wel bij.

Dieren hebben een schuilplaats en bijen en vlinders vinden nectar en stuifmeel. Vogels profiteren van het aanbod zaden en insecten en de muizen trekken roofvogels aan. Kleine zoogdieren en zelfs reeën verzamelen hun kostje in de akkers. En wij genieten van de kleurenpracht...

Er zijn verschillende mengsels te verkrijgen, de aankoop is per kilo.

De zaden zijn niet behandeld of ontsmet. Zaadgoed kan enkel afgehaald worden, vanaf april.

Dit aanbod geldt voor verenigingen, scholen, gemeentebesturen, landbouwers en particulieren. Ken jij ergens een plekje dat een bloemetje verdient?

Limburg zaait is een initiatief van de 3 Regionale Landschappen in Limburg. Ben je woonachtig in Nederland? Ook dan kan je bestellen en afhalen bij Regionaal Landschap Kempen en Maasland (Genk).

Meer info over de mengsels en tips bij het zaaien:

 WWW.LIMBURGZAAIT.BE

VOOR

NA

STAARTBLAUWTJE

© J.M.

BLAUWVLEUGEL-
SPRINKHAAN

© P.v.H.

IJSVOGEL

© Y.A.

© L.S.

KORENBLOEM

GROTE EREPRIJS

© R.V.

ICARUSBLAUWTJE

© R.V.

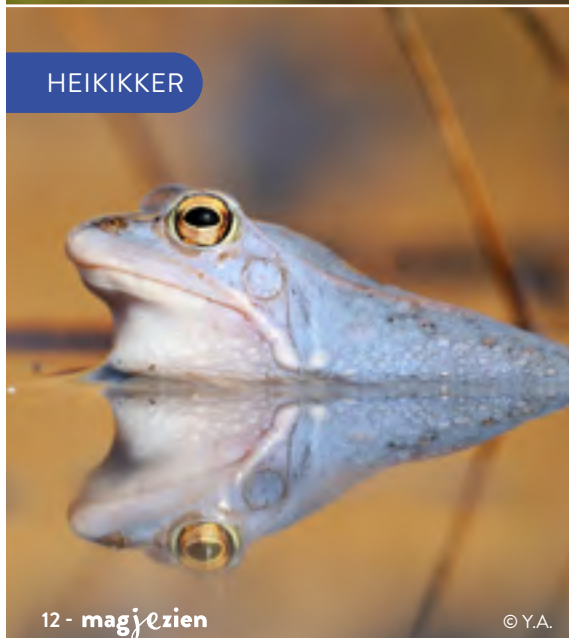
BOOMBLAUWTJE

© R.V.

© M.G.

BLAUWBORST

HEIKIKKER

© Y.A.

10 x natuurlijk blauw

Blauw. Een kleur die je niet snel terugvindt in de natuur. Blauw is een opvallende kleur en dat is niet altijd even handig als je wil overleven in de natuur. Maar toch kwamen wij tot 10 blauwe soorten die je in onze streek vast en zeker kan spotten!

Op www.magjezien.be vind je leuke weetjes over deze blauwe soorten, of over blauw dat geen blauw is...

Zelf een blauwe soort gespot? Deel je foto met **#Magjezien!**

facebook.com/magjezien

instagram.com/magjezien

BOSVERGEETMIJNETJE

© R.V.

© L.S.

BOSBEEKJUFFER

In een notendop

DIT SMAAKT NAAR MEER

Voor de gezondheid van mens en planeet zou het grotendeels overschakelen op plantaardige eiwitten een heel stuk beter zijn. En dan zijn noten een zeer goede keuze. Vaak worden exotische supernoten (cashew, paranoten) gepromoot, maar ook uit eigen regio hebben we een mooi aanbod zoals walnoten, hazelnoten, tamme kastanje en beukenootjes. In Europa zijn sporen gevonden die wijzen op notenconsumptie van zo'n 4.000 tot 8.000 jaar geleden. Onze voorouders aten beukenootjes, kastanjes en walnoten. We gaan verder in op de hazelnoot; een lekkernij voor mens en dier.

NOTENTAART MET 3 INGREDIËNTEN

Ingrediënten:

- 350 gram hazelnoten
- 4 eieren
- 225 gram palmsuiker (of andere suiker naar keuze)
- Citroenrasp

Tip: je kan deze taart ook met walnoten maken, of een notenmengeling naar wens.

Werkwijze:

1. Verwarm de oven voor op 180 graden.
2. Maal de noten tot zand in een keukenmachine of blender. Niet te lang, want je hebt geen boter nodig.
3. Splits de eieren. Mix het eigeel met de suiker tot een romige massa. Voeg de noten en citroenrasp toe en roer goed door elkaar.
4. Klop de eiwitten stijf tot er pieken ontstaan. Zorg dat de mixer en de kom vetvrij zijn. Snijd hiervoor de geraspte citroen doormidden en haal een helft over de haken en de kom.
5. Meng het eiwitmengsel door het notenmengsel tot een homogene massa.
6. Bekleed de bodem van het bakblik met bakpapier en vet de randen in met olie. Stort het deeg in het blik en zet 40 – 50 minuten in de oven. Laat volledig afkoelen om het bakblik te verwijderen. Bestrooi met poedersuiker indien gewenst en garneer met een paar frambozen. De binnenzijde is een beetje smeugig zoals bij een brownie.

Laat het smaken!

De naam van de Limburgse hoofdstad Hasselt komt van **Hasaluth**, hetgeen hazelarenbos betekent.

NOOT

Hazelnoten bevatten antioxidanten, koper, ijzer, foliumzuur en vitamine B en E. Ze verlagen cholesterol en de bloedsuikerspiegel, zijn goed voor de soepelheid van je bloedvaten en verminderen ontstekingen.

In je tuin of uit de winkel?

In je tuin of uit de winkel? Een hazelaar is een makkelijke struik om in je tuin te hebben, hij heeft wel wat ruimte en zonlicht nodig. Wil je vruchten? Zorg dan voor 2 hazelaars. Voor een goede opbrengst moet ook het hart van de struik voldoende licht krijgen; haal daarom dode en kruisende takken weg. Snoei begin maart of in juni ook de opslag bij de voet van de struik weg.

Koop je ze liever in de supermarkt? Turkije is wereldwijd de grootste producent van hazelnoten, gevolgd door Italië.

- Bloei januari - maart
- Oogst vanaf september
- Groeit het best op vochtige lichte klei/leem/zandgrond
- Wordt 8-10m hoog maar kan gemakkelijk gesnoeid worden

VEELZIJDIGE HAZELAAR - CORYLUS AVELLANA

De hazelaar is familie van de berk en is op veel plekken te vinden: in de bosrand, als ondergroei in loofbos, in hagen of struwelen. Maar ook in vele tuinen heeft hij (of een cultivar) een plekje. De uitbundige bloei van de hazelaar lanceert het pollenseizoen.

Eekhoorns en spechten zijn dol op de noten. Maar ook de bosmuis of eekhoorn eten en verzamelen de vruchten. Veel concurrentie dus! De hazelaar was al bij de Grieken en de Romeinen in cultuur. Het hout

brandt goed en levert prima houtskool. De buigzame tenen werden tot allerlei producten gevlochten, zoals b.v. hekken en manden. Hazelaars werden hiervoor om de 7 jaar tot bij de grond afgekapt. Hazelaartakken werden ook gebruikt bij het bouwen van lemen hutten, de gevlochten takken werden tussen houten palen bevestigd en daarna bestreken met leem en stro. De tenen en de struiken werden vroeger veel voor hekken gebruikt. De tenen vlochten men tussen doornstruiken om de heg extra stevigheid te geven.

WANDELROUTE

IN DE KIJKER

Zin doen krijgen om naar buiten te gaan. Dat proberen we met dit **magjezien** te bereiken. Daarom zetten we in elke uitgave één route in de kijker.

Ga jij binnenkort wandelen in het Kempen~Broek? Deel je foto met ons via **#magjezien**

PITTORESK EN WILD LANGS de Bosbeek

RODE ROUTE TÖSCH-LANGEREN IN HET KEMPEN~BROEK

Het wandelgebied Tösch-Langeren ligt in Wurfeld, een gehucht van Maaseik. De Bosbeek vormt hier de scheiding tussen twee heel verschillende landschappen, die beiden voor een groot deel worden beheerd door Limburgs Landschap. In de Tösch word je verrast door wildernis op kleine schaal. Je vindt er moerassen met broekbossen, poelen en struwelen. Voeg daar nog grazende Schotse hooglanders en konikpaarden aan toe en het wildernisplaatje is af. Ten noorden van de Bosbeek vind je Langeren waar akkers en weilanden eerder het uitzicht bepalen maar waar je ook een schat aan kleine landschapselementen vindt. Veel van de houtwallen en houtkanten staan hier al meer dan 100 jaar en geven het landschap een pittoresk karakter!

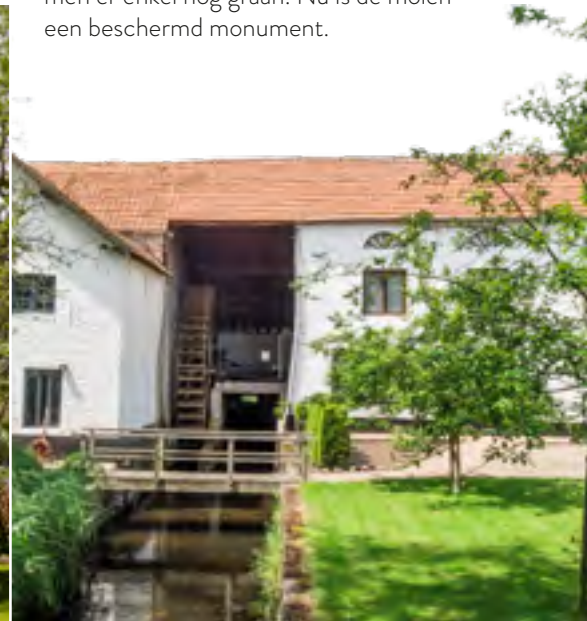
1. KASTEEL VAN WURFELD

De route start aan het kasteel van Wurfeld. Dit kasteel in art nouveau-stijl dateert uit de 17^e eeuw en werd meermaals verbouwd. Het is een complex geheel waarin elke symmetrie ontbreekt. Het wapenschild van de familie Croll werd in de voorgevel van het kasteel ingemetseld. Momenteel wordt het uitgebaat als hotel met restaurant. De naam Wurfeld verwijst naar de eens uitgestrekte moerassen en wilgenstruwelen in het gebied. Door de onherbergzaamheid van het gebied ontstonden er heel wat legenden over Wurfeld. Dit zorgde ervoor dat stadsmensen het gehucht lange tijd meden.

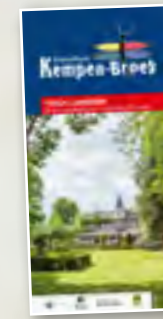
2. WURFELDERMOLEN

Na een halve kilometer kom je al aan de Wurfeldermolen. Deze watermolen staat er vermoedelijk al van voor 1437! Het overdekte rad ligt tussen het woon- en het molenhuis, die elk gelegen zijn op een andere oever van de beek. De molen heeft in de loop van de geschiedenis verschillende functies gehad. Oorspronkelijk was het een oliemolen, rond 1744 was het een schors- of looimolen en tot 1832 werd de molen ook gebruikt in het papierproductieproces. Later maalde men er enkel nog graan. Nu is de molen een beschermd monument.

TECHNISCHE FICHE

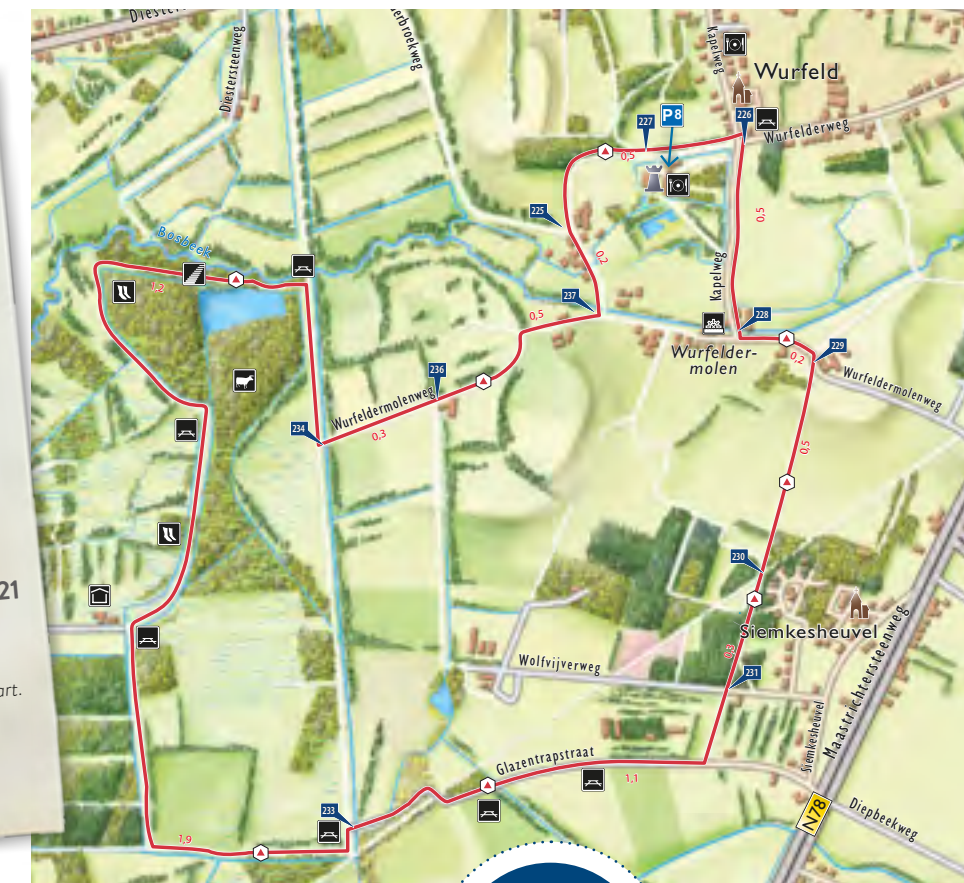
Start: Kasteel van Wurfeld,
Kapelweg 6, 3680 Maaseik
Symbol:
Afstand: 7,4 km
Duur: 1u40'

Bestel de gedetailleerde wandelkaart Tösch-Langeren online met de code **magjezien-okt21** en ontvang 50% korting*!

*geldig t.e.m. 31/12/2021 bij aankoop van max. 1 wandelkaart.

 www.wandeleninlimburg.be

Wist je dat

... het vast koppeltje ooievaars weer gebroed heeft in Tösch-Langeren? Dit jaar zijn er 3 jongen uitgevlogen. Dat is al het 7e jaar op rij! Het was 165 jaar geleden dat deze mooie vogel nog in Limburg had gebroed. Alvast bedankt aan Limburgs Landschap vzw voor de goede kraamzorgen!

3. BEMINNELIJKE BEKEN

Ongeveer halverwege kom je aan de Zanderbeek, de route loopt een tijdje langs deze naar Vlaamse normen vrij zuivere beek. De beek ontstond door kwelwater en ontvangt ook kanaalwater via de wateringen. De onderwater- en oeverplanten zuiveren het water op een natuurlijk manier en vormen het leefgebied voor heel wat waterdieren. In het noorden wandel je dan weer langs de Bosbeek die vroeger echt de levensader van de streek was. Limburgs Landschap vzw, die het gebied beheert, verhinderde het rechttrekken van de Bosbeek door middel van een strategische terreinaankoop in 1978. Daardoor kan je nu nog steeds genieten van een vrij intact en kleinschalig landschap!

4. BIODIVERSITEIT ALOM

Je wandelt een hele tijd langs de begrazingszone met konikpaarden en Schotse hooglanders. Heel het jaar door wonen ze in het gebied en vinden ze er voldoende te eten. Hierdoor ontstaat er een variëteit aan kort gras, ruigte, jonge boompjes en struweel. Er wonen ook heel wat kleinere soorten in het gebied. Soorten als de bever, ijsvogel, grauwe klauwier, dodaars en boomkikker doen het de laatste jaren erg goed in het gebied. Bovendien is het een waar libellenparadijs!

Ontdek wat jij kan doen voor Limburgs Landschap op www.limburgs-landschap.be

Everzwijnen zijn erg controversiële dieren die tot de verbeelding spreken en stilaan hun plaats terug hebben heroverd in onze natuur. Daarom verdient dit dier een plek in de kijker.

IN DE KIJKER Het everzwijn

Wist je dat

Allesetende bulldozer:

Everzwijnen zijn alleseters. Hun menu bestaat vooral uit vruchten, wortels en bessen. In de herfst staan er vooral beukenootjes op het menu, ter voorbereiding van de winter. Af en toe vullen ze hun dieet aan met larven en wormen. Als een bulldozer woelen ze de aarde om op zoek naar lekkers. Die wroetsporen zien we terug in de natuur (of in tuinen) waardoor everzwijnen niet door iedereen even geliefd zijn. Everzwijnen zorgen door hun gewroet echter goed voor het bos. Zaden ontkiemen beter, waardoor er nieuwe soorten groeien in het bos. En dat is weer goed voor andere soorten zoals vlinders. Ook vogels profiteren van de net omgewoelde aarde omdat er dan insecten tevoorschijn komen en reptielen worden aangetrokken door de warmte van de verse aarde.

Gedrag

Everzwijnen trekken in groep door onze bossen. Meestal zijn het vrouwtjeszwijnen met kroost. Mannetjes leven veelal alleen. Enkel in de bronstperiode rond de herfst sluiten ze tijdelijk aan bij een groep vrouwtjes om zich voort te planten. Na de paring zijn de vrouwtjes ongeveer 3 maanden zwanger vooraleer er 6 tot 10 jongen geboren worden. De meeste geboortes vallen in maart. Everzwijnenjongen hebben een typisch gestreept patroon en worden daarom ook weleens de pyjama's genoemd. Hun strepen- en vlekkenpatroon imiteert de door de bladeren dringende zonnestralen op de bosbodem en vormt de perfecte camouflage.

Bron: Wildthings

Hoewel everzwijnen intussen op heel wat plaatsen voorkomen, zal je ze niet snel zien omdat ze heel schuw zijn. Met heel veel geluk zie je tijdens je wandeling in de verte een everzwijn dat wegspurt.

Scan de qr-code en bekijk foeragerende everzwijnen

Het mag je zien van...

Van midden augustus tot midden september kleurt de bloeiende heide het landschap van het Nationaal Park Hoge Kempen paars! Dat dit prachtige plaatjes oplevert, staat vast. Chantale Coun bewees het opnieuw met deze foto, wat haar tot één van de vijf winnaars maakte in een fotowedstrijd van het Nationaal Park. Zelf nog mooie heidefoto's gemaakt? Deel ze met #magjezien en #nationaalparkhogekampen!

“Hebben jullie digitale wandelroutes voor de smartphone?”

Alle wandelingen van www.wandeleninlimburg.be kan je nu ook onderweg makkelijk volgen met je smartphone.

Open de website via je browser op je smartphone en maak een snelkoppeling op je startscherm. Ontdek de wandelingen in de buurt van je locatie, ga op pad en volg de route op je scherm. Je kan ook lussen aan elkaar knopen als je langere wandelingen wil maken.

Dit geldt trouwens ook voor de Nederlandse wandelroutes die beschikbaar zijn op de website. Voor nog meer wandelroutes in de Nederlandse gemeentes kun je inspiratie opdoen met de routeplanner van Hart van Limburg en de RouteYou account van Visit Zuid-Limburg.

Verdwalen wordt zo onmogelijk!

VOELTAFEL IN ANNAMOLEN KEENT

De vrijwilligers willen het verhaal van de molen vertellen aan iedereen, ook aan mensen met lichamelijke beperkingen. Zo was er al een groot tv-scherm waarop je een rondleiding kan volgen wanneer je slecht ter been bent. Nu werd er ook een voeltafel geïnstalleerd voor mensen met visuele beperkingen zodat ze heel wat zaken in de molen kunnen voelen. Je vindt er verschillende graansoorten, een schaalmodel dat bestaat uit twee authentieke maalstenen, verschillende touwen, stukken molenketting, molenzeil, ... Er staat zelfs een beweegbaar schaalmodel van een standerdmolen waardoor je kan voelen hoe de molenwieken er uit zien, hoe ze werken en wat er gebeurt bij het kruien van de molen. Om te leren hoe de wielen en assen werken, werd een gedeelte van de molen zelfs in lego nagebouwd. Een geluidenboek, dat vol zit met typische geluiden zoals het kraken van een traptrede of het zingen van de molenstenen, maakt het aanbod binnenkort compleet.

De molen bezoeken met een visuele beperking? Maak je afspraak via www.annamolen.nl

KRUIP IN EEN ROL EN VERDIEN EEN B'Oscar!

Ken je de B'Oscars al? Dit is de belangrijkste prijs voor natuurtalenten vanaf 7 jaar van het Nationaal Park Hoge Kempen!

Ree Witherspoon en Arnold Schwarzenever dagen je uit om in de huid te kruipen van een voor het Nationaal Park erg belangrijk personage. Aan elke toegangspoort dagen ze je uit voor een andere rol. Zo ben je de ene keer je een boswachter, de andere keer een ridder, ...

Door met de IZI.TRAVELL-app en het speciale B'Oscar-boekje op pad te gaan, kan je de code kraken en zo je prijs in de wacht slepen.

Je vindt alle informatie op www.nationaalpark.be!

Lieteberg
Jouw rol: entomoloog (een moeilijk woord voor een insectenkenner!)

Station As
Jouw rol: een boswachter

Mechelse Heide
Jouw rol: een herder

PRIJS?

De boekjes kosten € 2,5 en zijn te koop aan de toegangspoorten.

Kattevennen

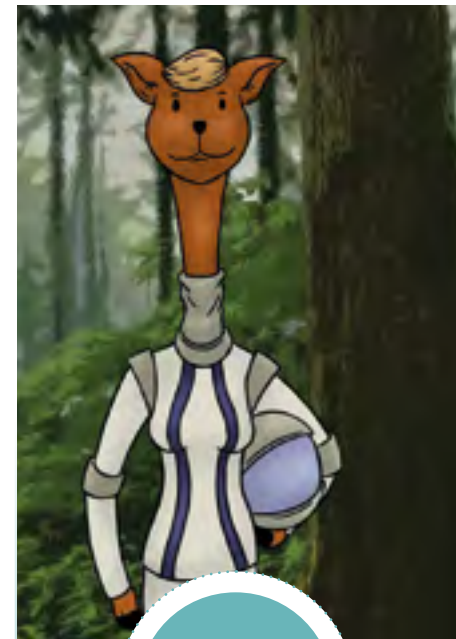
Jouw rol: een astronaut.

Pietersheim

Jouw rol: een ridder

Terhills

Jouw rol: een mijnwerker

Zin in een repetitie?

Met deze opdrachten kan je alvast een beetje oefenen!

1. Herders fluiten op hun honden. **En jij, kan jij fluiten?** En op je vingers? Of op een brede grasspriet? Weet je niet hoe je op een grasspriet moet fluiten? Wel, dat doe je zo: neem een brede grasspriet tussen je beide duimen. Zorg dat de boven- en onderkant van je duimen elkaar raken, maar dat er tussenin een opening zit waartussen de grasspriet zit. Zet je lippen nu tegen je duimen en blaas. **Tip: het helpt als je je duimen eerst een klein beetje nat maakt.**

2. Astronauten moeten ook heel handig zijn. Dus laten we eens testen **hoe handig jij bent!** Zoek een stevige tak die niet te zwaar is en waarmee je gemakkelijk kan zwaaien. Laat nu iemand een dennenappel naar je toe gooien en probeer die met je tak te raken of zelfs weg te slaan. Alsof je honkbal speelt, dus!

3. **In de mijn werkten de mijnwerkers in het donker.** Zou dat iets voor jou zijn? Doe je ogen dicht of laat je blinddoeken. Steek je beide handen voor je uit en hou ze open. Nu moet iemand iets in je handen leggen en jij moet, zonder te kijken, raden wat dat is!

De wandelingen variëren van 3,5 tot 5 km en zijn bewegwijzerd.

De izi.travelapp vergt veel van je smartphone-batterij, je neemt dus best een powerbank mee op pad. Download de B'Oscar-route vooraf, zo ben je zeker dat je alle info krijgt en vermijd je extra dataverbruik.

NIEUW KOMPETOER

In Eisden (Maasmechelen) kan je van een nieuwe wandeltocht gaan proeven (letterlijk zelfs): de Kompeltoer. De voormalige mijnsite van Eisden is nu bekend als Terhills en een onderdeel van het Nationaal Park Hoge Kempen. De mijn stopte eind jaren '80 en er bleven veel boeiende restanten en verhalen achter. Kompel verwijst naar de mijnwerker maar ook naar het streekbier dat door 3 enthousiaste ondernemers van Eisden uit de grond gestampt werd. Een ideale combinatie voor een interessante toer! Een wandeling met een snuifje verleden eindigt in het National Park Visitor Center met een degustatie van de streekbieren van Kompel.

Te boeken via www.nationaalpark.be,
€ 10 per persoon.

AGENDA nieuwttjes

3 OKTOBER MAASTREK

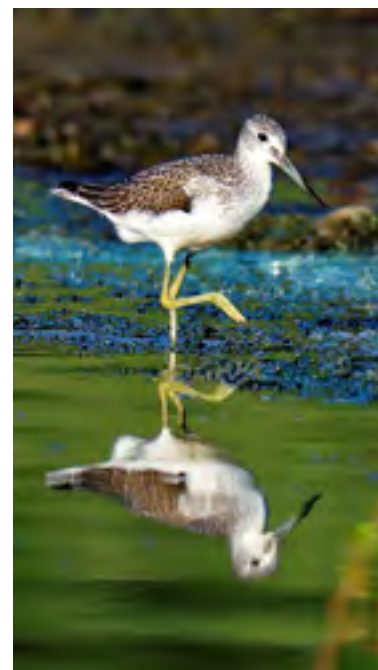
Zondag 3 oktober 2021 kan je voor het zevende jaar op rij het RivierPark Maasvallei te voet verkennen tijdens het grensoverschrijdend wandelevenement 'Maas Trek'. Dit jaar trekken we opnieuw naar het meest zuidelijke stukje van het RivierPark Maasvallei, in de gemeenten Maastricht, Meerssen, Maasmechelen en Lanaken, volgens het gekende recept! Wandel tussen de grote grazers en door echt wilde riviernatuur in Borgharen, en ontdek archeologische vondsten in de Kasteelhoeve Hartelstein. Ook Voulwames en Geulle aan de Maas geven hun geheimen prijs die dag. De langste route (23 km) leidt je langs Vlaamse oever door het kleine dorpje Herbricht en het prachtige natuurgebied langs dit overstromingsgevoelige dorp.

Leuk weetje: Voor deze editie hebben we van Rijkswaterstaat uitzonderlijk toestemming gekregen om over het stuw van Borgharen te wandelen! Let op: enkel de twee langste routes komen hier langs!

Info: www.maastrek.eu

Meer agendanieuwtjes?
Neem een kijkje op
www.magjezien.be

10 OKTOBER VOGELWANDELING IN HET RIVIERPARK MAASVALLEI (STEVENSWEERT)

Het water in de Maas en haar plassen is een waar paradijs voor vele vogels. Wandel met een MaasVerkenner langs de Molenplas en leer meer over de bijzondere bewoners van dit natuurgebied (Natuurmonumenten). Bij slecht weer kan het modderig zijn. Wandelschoenen of laarzen zijn dan aangeraden.
Start: Molendijk 6,
6107 AA Stevensweert
Van 14u tot 17u
Praktisch: Inschrijven is verplicht
www.rivierparkmaasvallei.eu

16 OKTOBER – 14U TOT 16U NATUURBUREN: STEEK JE HANDEN UIT DE MOUWEN IN TÖSCH-LANGEREN

Vind jij natuur in je buurt belangrijk? Word dan onze natuurbuur en kom de natuur een uurtje helpen. Je wordt eerst rondgeleid door de plaatselijke conservator in het gebied. Daarna steken we samen de handen uit de mouwen en sluiten af met een lekkere wafel en een glaasje appelsap. Vergeet je laarzen en werkhandschoenen niet.

Start: parking Moskou, nabij Grotlaan 145, 3680 Maaseik

Meer info: www.limburgs-landschap.be, info@limburgs-landschap.be

HET Laatste WOORD

Als je vandaag met een landbouwer praat dan valt het op dat vele van zijn bekommernissen kunnen worden omschreven als een roep naar rechtszekerheid. Laat nu net dit een belangrijk gemis zijn in de projectoproep omtrent landschapsparken. Vlaanderen koos er voor om bij het tot stand komen van de landschapsparken te werken vanuit een projectoproep, waarbij gemeenten, organisaties en instanties worden opgeroepen om een plaatselijke gebiedscoalitie te vormen, die dan een project indient. Dit gebeurt echter zonder een wettelijk Vlaams kader waardoor er rechtsonzekerheid is omtrent de doelstellingen, de criteria, de rechtsgevolgen, de totstandkoming, de werking, het beheer en de financiering van de landschapsparken.

Boerenbond pleit er daarom voor dat de plaatselijke gebiedscoalities zelf dan maar werken aan de steun van alle plaatselijke actoren, met inbegrip van de land- en tuinbouwers. Voor de landbouwers is het belangrijk dat in het op te maken masterplan wordt opgenomen dat de toekomstkansen van de huidige gangbare landbouwbedrijven gevrijwaard blijven. Dat er op basis van vrijwilligheid en stimulering zal worden gewerkt. En dat er geen nieuwe beperkende maatregelen, o.m. op het vlak van vergunningen, worden opgelegd. Omdat het reglement stelt dat een masterplan moet uitgevoerd worden, vinden wij dat de landbouwsector zijn akkoord wordt gevraagd betreffende visies en maatregelen die gevolgen kunnen hebben voor de aanwezige landbouw.

Wanneer de plaatselijke coalitie er in slaagt een duidelijk kader en een gedegen betrokkenheid op het terrein te realiseren dan zijn er wel degelijk oplossingen en win-winsituaties mogelijk. Het zou positief zijn mocht bij de realisatie van een landschapspark er participatietrajecten worden opgestart met de landbouwers om 'hulpbronnenefficiënte' en 'klimaatbestendige' landbouw concreet te maken, om het lokaal ondernemerschap te versterken en om een bijkomend inkomen voor de landbouwer onder meer als "landschapsbeheerder" te ontwikkelen. Werkelijke betrokkenheid van de land- en tuinbouwsector, rekening houden met de concrete bedrijfssituaties in het betrokken gebied en een duidelijk statuut voor bijkomende natuur in het agrarisch gebied, zijn belangrijke componenten om een landschapspark te doen slagen.

Peter Bruggen
Provinciaal Secretaris
Boerenbond Limburg

DIT SMAAKT NAAR MEER
BRANDNETEL

Volgende editie

LANGE AFSTANDSWANDELING
NATIONAAL PARK HOGE KEMPEN

Heb jij een mooi plekje
gespot? Deel je foto met
ons met hashtag

  #magjezien

DE METAMORFOSE VAN
DE WISSEN

ORIGINELE SLAAPPLEKKEN

NOG GEEN ABONNEE?

Schrijf
JE IN VOOR
ONS GRATIS
magjezien

Dit **magjezien** wordt enkel
verstuurd naar abonnees. Als
je het tijdschrift wil ontvangen,
moet je je eerst dus inschrijven.

Dit kan via onze website:

magjezien.be

Mail naar: info@magjezien.be

Bel naar: +32 89 65 56 65

 facebook.com/magjezien

 instagram.com/magjezien

Colofon:

Redactie: Kristel Neyens, Ilse Olaerts,
Anneleen Mengels, Stephanie Janssen,
Hanne Mengels, Ruben Beerens,
Fotografie: Erwin Christis, RLKM,
Anneleen Mengels, Rudi Van Beek, Lander
Loeckx, Vilda (Rollin Verlinde, Yves
Adams, Lars Soerink, Jeroen Mentens),
Shutterstock, Marcel Moesens, Jeroen Kuit,
Buiten-Beeld (Michel Geven, Paul van
Hoof), Jorgo Kokkinidis, With Kids on the
Road, Warredal, Ben Creemers en
De Kijkhut

Ontwerp: Hands.be - Christina Usacheva

Verantwoordelijke uitgever:

Ignace Schops, Winterslagstraat 87,
B-3600 Genk,

tel. +32 89 65 56 65

e-mail: info@rlkm.be

website: www.rlkm.be

depot: D/2021/8362/14

oplage: 6000 exemplaren

Gedrukt op FSC
papier, verpakt in
composteerbare folie

Dit magazine werd
gerealiseerd met de
financiële steun van:

provincie limburg
gesubsideerd door de Provincie Limburg

AGENTSCHAP
NATUUR & BOS